

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

Til Folketingets Europaudvalg

Kontor/initialer: 3.1./jlma

Sagsnr.: 13971

Dato: 12. marts 2012

Notat til Folketingets Europaudvalg

Om afgivelse af indlæg i EU-Domstolens sag C-636/11, Berger mod Freistaat Bayern

Ved kendelse af 5. december 2011 har Landgericht München forelagt to præjudicielle spørgsmål for EU-Domstolen om fortolkningen af artikel 10 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 178/2002 af 28. januar 2002 om generelle principper og krav i fødevarerlovgivningen, om oprettelse af Den Europæiske Fødevarerikkerhedsautoritet og om procedurer vedrørende fødevarerikkerhed (fødevarerforordningen).

Hovedspørgsmålet i sagen er, om artikel 10 i fødevarerforordningen skal fortolkes således, at den begrænser myndighedernes adgang til at offentliggøre advarsler til kun at omfatte sundhedsskadelige fødevarer, og ikke giver mulighed for nationalt at fastsætte regler om offentliggørelse i andre situationer, hvor der alene er tale om fødevarer, som – uden at være sundhedsfarlige – af anden grund er uegnet til konsum. Hvis hovedspørgsmålet besvares bekræftende, har Landgericht München endvidere anmodet om besvarelse af, om det har betydning for fortolkningen, at sagen foregik før 1. januar 2007, som i henhold til artikel 4, stk. 3, i fødevarerforordningen er fristen for tilpasning af national lovgivning til bl.a. artikel 10 i samme forordning.

I januar 2006 foretog de bayerske fødevarermyndigheder kontrol med 3 forretningssteder tilhørende den tyske fødevarer virksomhed Berger Wild GmbH, og udtog i den forbindelse prøver af flere af virksomhedens vildtkødvarer. Ved kontrollen blev der konstateret uhygiejniske forhold, og undersøgelsen af de udtagne prøver viste, at flere af produkterne var uegnede til menneskeføde på grund af fordærv. De pågældende produkter ugjorde dog ingen sundhedsfare.

Den 23. januar 2006, kl. 16.43 informerede Bayerische Staatsministerium für Umwelt, Gesundheit und Verbraucherschutz ved fax virksomheden Berger Wild GmbH om

undersøgelsesresultaterne og meddelte, at man ville informere offentligheden om de 8 produkter, som undersøgelsen havde vist at være uegnede til menneskeføde. Ministeriet ville dog undlade dette, hvis virksomheden selv gjorde dette hurtigt og effektivt. Virksomheden fik frist til den 24. januar 2006 kl. 9 til at komme bemærkninger. Virksomheden protesterede mod ministeriets planlagte pressemeddelelse og tilbød i stedet selv at udsende en advarsel, hvori virksomheden bad sine kunder om at bytte fem angivne varer. Af advarslen ville alene fremgå, at der i varerne kunne være organoleptiske afvigelser, men at der ikke bestod sundhedsfare. De bayerske fødevaremyndigheder afviste dette som utilstrækkeligt, og udsendte samme dag en pressemeddelelse, hvori seks produkter fra virksomheden Berger Wild GmbH bliver tilbagekaldt på grund af fordærv. Desuden oplyses i pressemeddelelsen, at der ved kontrol i tre af virksomhedens forretningssteder var konstateret uhygiejniske forhold.

De følgende dage udsendte de bayerske fødevaremyndigheder yderligere pressemeddelelser i sagen, hvoraf bl.a. fremgik, at der i en gros- og detailhandlen var udtaget prøver af 50 dybfrostvarer fra virksomheden, og at undersøgelser havde vist, at 12 af disse varer var uegnede til menneskeføde.

Sagsøgeren (Karl Berger) anlagde efterfølgende sag mod Freistaat Bayern med påstand om erstatning på grund af de massive skader, som pressemeddelelserne påførte virksomheden Berger Wild GmbH. Til støtte for erstatningspåstanden har sagsøger anført en række anbringender, herunder at pressemeddelelserne fra de bayerske fødevaremyndigheder var i strid med artikel 10 i fødevareforordningen, da denne bestemmelse, i sagsøgers optik, kun tillader myndigheder at informere offentligheden, når der foreligger sundhedsfare.

Sagsøgte (Freistaat Bayern) har afvist dette anbringende med henvisning til: ”At artikel 10 i forordning nr. 178/2002 også begrundet en offentlig advarsel, når der ikke består en konkret sundhedsfare.”.

Retten (Landgericht München) har i sin foreløbige vurdering afvist sagsøgers øvrige anbringender og har i den forbindelse vurderet, at der ikke var tale om offentliggørelse af fortrolige oplysninger, og at myndigheden var berettiget til at afvise den af virksomheden foreslåede varedadvarsel som utilstrækkelig. Landgericht München har derfor vurderet, at det afgørende spørgsmål er, om pressemeddelelserne var i strid med artikel 10 i fødevareforordningen.

I Danmark er offentliggørelse af kontrolresultater et væsentligt virkemiddel inden for både fødevare- og foderområdet. Som eksempler kan nævnes smiley-ordningen (herunder også offentliggørelse ved pressemeddelelse, på Fødevarestyrelsens hjemmeside) og den rutinemæssige offentliggørelse af analyseresultater på foderområdet. Efter dansk opfattelse, anses offentliggørelse af kontrolresultater for at være i overensstemmelse med gældende EU-regler. Fødevareforordningens art. 10 pålægger således efter dansk tolkning udelukkende medlemsstaterne en pligt til at offentliggøre alle for forbrugerne relevante oplysninger om *sundhedsskadelige* fødevarer og foder. Bestemmelsen tolkes i Danmark som minimum for, hvornår offentliggørelse skal ske, men bestemmelsen lægger ikke begrænsninger i forhold til

videregående offentliggørelse af resultater af kontrollen, hvor der ikke nødvendigvis er tale om sundhedsskadelige fødevarer og foder.

Offentliggørelse af kontrolresultater generelt er reguleret i art. 7, stk. 1, i kontrolforordningen (RFO 882/2004), som pålægger myndighederne ”en høj grad af åbenhed” om de relevante oplysninger, som myndigheden er i besiddelse af. Oplysninger omfattet af art. 10 i fødevarerforordningen nævnes som et element, hvor offentliggørelse er obligatorisk. Det er efter dansk opfattelse af afgørende betydning, at offentliggørelse af kontrolresultater sker i overensstemmelse med de principper, der er bærende for det samlede EU-kompleks af regulering på området – det vil navnlig sige fødevarerforordningen og kontrolforordningen.

Hvis EU-domstolen finder, at artikel 10 i fødevarerforordningen regulerer medlemsstaternes adgang til at informere om kontrolresultater, vil det indebære, at Danmark i væsentlig grad vil skulle indskrænke de eksisterende offentliggørelsesordninger. Dermed vil det generelt høje danske niveau for forbrugerinformation fra myndighederne om mere konkrete (men ikke sundhedsskadelige) problemer på fødevarer- og foderområdet blive svækket.

Regeringen agter derfor at afgive et indlæg i sagen, hvori der argumenteres for:

- at artikel 10 i fødevarerforordningen har karakter af en minimumsbestemmelse, som fastlægger de tilfælde (risiko for menneskers eller dyrs sundhed), hvor medlemsstaterne har pligt til at offentliggøre forbrugerrelevante oplysninger,
- at artikel 10 ikke regulerer medlemslandenes muligheder for at informere offentligheden i situationer, hvor der eksempelvis alene er tale om varer, som på grund af fordærv er uegnet til konsum og
- at en høj grad af åbenhed er afgørende for forbrugernes tillid til fødevarer og til fødevarerkontrollen, således som det også følger af art. 7, stk. 1, i kontrolforordningen (RFO 882/2004), som pålægger myndighederne ”en høj grad af åbenhed” om de relevante oplysninger, som myndigheden er i besiddelse af.